

Skatteutskottets yttrande 2020/21:SkU6y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har bett bl.a. skatteutskottet att senast tisdagen den 4 maj yttra sig över regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 samt eventuella följdmotioner. Inga följdmotioner har väckts med anledning av skrivelsen.

Skatteutskottet har beslutat att yttra sig över redogörelsen i de delar som avser riksdagsskrivelser som utskottet medverkat till och som inte var slutbehandlade den 31 december 2020.

Följande fem riksdagsskrivelser har enligt redogörelsen ännu inte slutbehandlats:

- 2001/02:201 om att avskaffa reklamskatten
- 2011/12:170 om Öresundsavtalet
- 2013/14:186 i fråga om ändring av beställningsbemyndiganden och överlåtelse av fastighet
- 2017/18:199 om kemikalieskatt
- 2018/19:299 om beskattning av uthyrning av vårdpersonal.

I yttrandet finns två avvikande meningar (M, KD).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Regeringen ska varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen tar upp samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret och äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen. Den avser huvudsakligen sådana åtgärder som vidtagits under tiden den 1 januari–31 december 2020. För att underlätta för riksdagsutskotten att få en så aktuell bild som möjligt vid sitt utvärderings- och uppföljningsarbete, har redovisningen fått omfatta även vissa regeringsbeslut från tiden efter den egentliga redovisningsperiodens slut.

Ett viktigt inslag i redogörelsen för behandlingen av riksdagsskrivelserna är lagstiftningsärendena och regeringens utfärdande av lagar eller beslut om förordningar. Många av förordningarna är samtidigt grunden för en omfattande normgivning på myndighetsnivå. Därför lämnas i detta sammanhang en aktuell redovisning av regelbeståndet i Svensk författningssamling (SFS) och hos myndigheterna.

Av de riksdagsskrivelser som tas upp i regeringens redogörelse avser de flesta ärendena lagstiftning som utskottet beredde under 2020 och där regeringens åtgärd har varit att utfärda den lagstiftning som riksdagen antagit. Dessa riksdagsskrivelser är i och med detta slutbehandlade.

Enligt redogörelsen har två tillkännagivanden från utskottet slutbehandlats under året. Det gäller ett tillkännagivande 2015/16:161 från riksmötet 2015/16 om att se över möjligheten att utöka Tullverkets befogenhet att besluta om postspärrar för postförsändelser samt att införa samma möjlighet för försändelser förmedlade av kurirföretag (bet.2015/16:SkU21) som enligt skrivelsen slutbehandlas i samband med propositionen Utökade möjligheter för Tullverket att besluta om postspärrar (prop. 2020/21:49).

Det andra tillkännagivandet 2017/18:202 är från riksmötet 2017/18 och handlar om att regeringen bör ge ett utökat uppdrag till Statskontoret att utreda hela företrädaransvaret och inte bara begränsade delar (bet. 2017/18:SkU12). Statskontoret redovisade sitt begränsade uppdrag den 31 maj 2018. Regeringen tillsatte den 31 oktober 2019 en utredning om huruvida det finns behov av att ändra reglerna om det skatterättsliga företrädaransvaret. Utredningen redovisade sitt uppdrag i oktober 2020 (SOU 2020:60). Betänkandet är ute på remiss. I budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 13.37) ansåg regeringen att det med anledning av den tillsatta utredningen inte fanns någon anledning att ge ett utökat uppdrag till Statskontoret.

Fem riksdagsskrivelser har redovisats som inte slutbehandlade. Det handlar om ärenden som redovisas nedan och som tas upp i tidsordning.

Utskottets ställningstagande

Avskaffande av reklamskatten

Det är angeläget att riksdagens skrivelser behandlas med nödvändig skyndsamhet, och det är önskvärt att regeringen så långt som möjligt försöker ange när den kan tänkas avsluta ett ärende som är under behandling. När det gäller frågan om att avskaffa reklamskatten konstaterar utskottet att det nu har gått 19 år sedan utskottet föreslog ett tillkännagivande om en sådan avveckling med tanke på de budgetpolitiska målen. Riksdagen beslutade att göra ett tillkännagivande i enlighet med skatteutskottets förslag den 10 april 2002. Sedan dess har frågan tagits upp i det årliga budgetarbetet, och ytterligare steg för att avskaffa reklamskatten togs 2006 och 2008. Utskottet har vid flera tillfällen påtalat att riksdagens tillkännagivande avser avveckling av hela reklamskatten.

Olika regeringar har i budgetpropositionen varje år redovisat sina överväganden som inneburit att frågan prioriterats men att det inte funnits förutsättningar för en finansiering av att avskaffa reklamskatten när man har beaktat de budgetpolitiska målen. Riksdagen har i sitt budgetbeslut för respektive år godtagit denna uppfattning och samtidigt i allmänhet avvisat en rad motioner om en omedelbar avveckling av reklamskatten. Det kan således enligt utskottets mening inte hävdas att någon regering skulle ha försummat att hörsamma riksdagens begäran att pröva frågan. Till saken hör också att den nuvarande regeringen och tidigare regeringar har förklarat för riksdagen att hela reklamskatten bör avskaffas. Någon kritik från konstitutionell synpunkt kan enligt utskottets uppfattning emellertid inte riktas mot någon regering för dess hantering av frågan.

I skrivelsen uppger regeringen att den i fjolårets skrivelse 2019/20:75 aviserade sin avsikt att återkomma till frågan om reklamskattens successiva avskaffande i budgetpropositionen för 2021 men att regeringen med hänsyn till osäkerheten i den ekonomiska situationen och den rådande pandemin valde att prioritera andra angelägna reformer före ytterligare sänkning av reklamskatten. Regeringen avser att återkomma till frågan om att avskaffa reklamskatten.

Utskottet ser mot bakgrund av det arbete som regeringen utför för att begränsa de ekonomiska effekterna av den rådande pandemin ingen anledning att i nuläget rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Öresundsavtalet

När det gäller Öresundsavtalet, dvs. riksdagens tillkännagivande i riksdagsskrivelse 2011/12:170, beslutade riksdagen den 15 mars 2012 med bifall till en reservation (S, MP, V) om ett tillkännagivande om att skatteavtalet med Danmark bör förhandlas om för att förbättra balansen mellan bostättningskommun och arbetskommun när man beskattar gränspendlare i Öresundsregionen.

I skrivelse 2020/21:75 uppger regeringen att arbetet bedrivs i linje med de förutsättningar som anges i avtalet och att bedömningen i fjolårets skrivelse 75 var att kunna slutföra arbetet under 2020. I budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan m.m. avsnitt 13.39) anges att arbetet har fördröjts med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19, vilket också innebär att arbetet inte har kunnat slutföras under 2020. När utvärderingen är klar går det att ta ställning till om det utjämningsbelopp som överförs från Danmark till Sverige till sin storlek är tillräckligt för att möjliggöra kompensation för de kostnader som pendlarna medför för hemkommunerna. Under 2020 har regeringen tagit kontakt med den danska regeringen i syfte att förbereda en eventuell omförhandling av hela Öresundsavtalet. Spridningen av sjukdomen covid-19 har emellertid inneburit ett avbrott i detta arbete, som kommer att återupptas när möjlighet ges.

Eftersom regeringen nu har tagit kontakt med den danska regeringen i syfte att förbereda en eventuell omförhandling av avtalet och eftersom detta arbete avbrutits på grund av den rådande pandemin ser utskottet ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Ändring av beställningsbemyndigande och överlåtelse av fastighet

Riksdagen behandlade våren 2014 en proposition om förändrad trängselskatt och infrastruktursatsningar i Stockholm. Riksdagen beslutade den 26 mars 2014 bl.a. att bemyndiga regeringen att utan ersättning överlåta fastigheten Järfälla Barkarby 4:1 till Järfälla kommun. I ärendet anförde skatteutskottet, utan att föreslå ett tillkännagivande till regeringen, att utskottet instämde i det som försvarsutskottet hade anfört om en analys av de operativa konsekvenserna, en bedömning av merkostnaderna och en dialog med Försvarsmakten i samband med överlåtelsen av den aktuella fastigheten. Skatteutskottet hade i övrigt inget att invända mot att regeringen bemyndigades att överlåta fastigheten.

I skrivelsen uppger regeringen att Fortifikationsverket tidigare har tecknat ett intentionsavtal tillsammans med Järfälla kommun och Försvarsmakten om en möjlig etablering av ett nytt högkvarter för Försvarsmakten på den aktuella fastigheten. Fortifikationsverket har genomfört några mindre fastighetsjusteringar mellan Järfälla kommun och Fortifikationsverket. Vidare har mark överförs från myndigheten till Järfälla kommun i takt med att detaljplaner har beslutats. Fortifikationsverket bedömer att det finns ett fortsatt behov av statlig äganderätt av en del av fastigheten för att kunna tillgodose totalförsvarets behov. Regeringen håller sig fortsatt informerad i frågan.

Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Kemikalieskatt

I samband med behandlingen av motioner från den allmänna motionstiden 2017/18 beslutade riksdagen den 28 mars 2018 i enlighet med utskottets

förslag (2017/18:SkU10) om ett tillkännagivande om att regeringen ska utvärdera kemikalieskatten.

I skrivelsen uppger regeringen att den gav Skatteverket och Kemikalieinspektionen i uppdrag den 28 november 2019 att utvärdera kemikalieskattens effekter (Fi2019/04008). Den första delen av utvärderingen redovisades den 1 oktober 2020. Den andra delen av utvärderingen, myndigheternas förslag till ändringar, skulle enligt uppdraget redovisas senast den 1 mars 2021. Myndigheterna har dock framfört ett önskemål om att redovisningstidpunkten ska flyttas fram till den 17 maj 2021, vilket har beviljats.

Utskottet noterar att tillkännagivandet kan antas bli slutbehandlat under 2021 och ser därför ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Beskattnings av uthyrning av vårdpersonal

I samband med behandlingen av motioner från den allmänna motionstiden 2018/19 beslutade riksdagen den 19 juni 2019 i enlighet med utskottets förslag om ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt ska göra en konsekvensanalys av Skatteverkets tolkning att konsultlösningar i vården är mervärdesskattepliktiga och vid behov återkomma med ett förslag som neutraliserar konsekvenserna för vårdgivare och patienter snarast möjligt (bet. 2018/19:SkU25 s. 7).

I skrivelsen uppger regeringen att kommittédirektivet Mervärdesskatt vid inhyrd personal för vård och social omsorg (dir. 2020:20) beslutades den 27 februari 2020 av regeringen. Uppdraget ska enligt tilläggsdirektiv som beslutades den 17 december 2020 (dir. 2020:137) redovisas senast den 1 juni 2021.

Utskottet noterar att tillkännagivandet kan antas bli slutbehandlat under 2021 och ser därför ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Stockholm den 4 maj 2021

På skatteutskottets vägnar

Jörgen Hellman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jörgen Hellman (S), Per Åsling (C), Niklas Wykman (M), Hillevi Larsson (S), Helena Bouveng (M), Eric Westroth (SD), Sultan Kayhan (S), Tony Haddou (V), Boriana Åberg (M), David Lång (SD), Patrik Lundqvist (S), Hampus Hagman (KD), Anna Vikström (S), Gulen Avci (L), Anne Oskarsson (SD), Rebecka Le Moine (MP) och Kjell Jansson (M).

Avvikande meningar

1. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (M)

Niklas Wykman (M), Helena Bouveng (M), Boriana Åberg (M) och Kjell Jansson (M) anför:

Moderaterna konstaterar att regeringen har tagit för lång tid på sig när det gäller tillkännagivandet om beskattning av uthyrning av vårdpersonal. Riksdagen har tillkännaggett för regeringen att den skyndsamt bör göra en konsekvensanalys av Skatteverkets tolkning att konsultlösningar i vården är mervärdesskattepliktiga och vid behov återkomma med ett förslag som neutraliserar konsekvenserna för vårdgivare och patienter snarast möjligt. Trots att riksdagens tillkännagivande stipulerar att regeringen skyndsamt ska se över konsekvenserna av Skatteverkets tolkning har regeringen först valt att skjuta på arbetet med den efterfrågade konsekvensanalysen till 2020 och när utredningen väl tillsattes bestämde regeringen att uppdraget skulle redovisas i april 2021. Nu ska uppdraget slutredovisas först under sommaren 2021. Vårdens alla aktörer är satta under enorm press med anledning av den pandemi som nu råder och regeringen behöver därför agera. Mot bakgrund av att riksdagen lämnade tillkännagivandet den 19 juni 2019 och att regeringen uppmanades att agera skyndsamt, anser vi att det har tagit orimligt lång tid för regeringen att hantera tillkännagivandet.

Moderaterna konstaterar även att det tillkännagivande som riksdagen riktade till regeringen i mars 2018 om att kemikalieskatten ska utvärderas ännu inte har slutbehandlats. Skatten borde ha utvärderats vid det här laget, särskilt eftersom regeringen redan har hunnit påbörja arbetet med att ta fram en ny kemikalieskatt på kläder och skor, till vilken en fullgjord utvärdering av kemikalieskatten hade varit ett viktigt underlag.

2. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (KD)

Hampus Hagman (KD) anför:

I juni 2019 beslutade riksdagen efter ett initiativ från Kristdemokraterna om att tillkänna för regeringen att skyndsamt genomföra en konsekvensanalys av Skatteverkets tolkning att konsultlösningar i vården är mervärdesskattepliktiga och vid behov återkomma med ett förslag som neutraliserar konsekvenserna för vårdgivare och patienter snarast möjligt. Regeringen valde dock att vänta med att agera till februari 2020 och den utredning som då tillsattes skulle vara färdig först i april 2021, nästan två år efter riksdagens tillkännagivande om en skyndsamt konsekvensanalys. I december 2020 förlängdes utredningstiden och uppdraget ska nu redovisas den 1 juni i stället.

Vid tidpunkten för tillkännagivandet var vårdens aktörer under press, med bl.a. mycket långa köer till operation och specialistvård. Situationen förvärrades sedan avsevärt av covid-19-pandemin, som satt sjukvården under mycket hård press.

Att det tar två år från beslut i riksdagen till att konsekvensanalysen ska vara färdig, motsvarar knappast riksdagens beslut om en skyndsam hantering. Dessutom kommer eventuella åtgärder som föreslås att sannolikt kräva ytterligare tid för att beredas, beslutas och genomföras, vilket gör att många vårdaktörer tvingas hantera stora ytterligare kostnader under åtminstone två års tid. Kristdemokraterna anser att regeringens hantering av frågan tagit alldeles för lång tid och inte motsvarar tillkännagivandet som tydligt angav att frågan skulle hanteras skyndsamt.